

Täysistunto

Perjantai 9.12.2016 klo 13.01—15.57

22. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 197/2016 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 14/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 22. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 14/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

15.53 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan sisävesiliikenteen työaikadirektiivin täytäntöönpanon edellyttämiä muutoksia työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annettuun lakiin. Nämä muutokset koskevat pääosin sisävesillä tapahtuvaa alusliikennettä. Esityksen mukaan ylityötä saisi teettää enintään 384 tuntia vuodessa. Alle vuoden pituisessa määräaikaaisessa työsuhteessa ylitöiden keskimääräinen enimmäismäärä olisi viikkoa kohden 8 tuntia. Seitsemän päivän jakson aikana työntekijälle olisi annettava vähintään 84 tunnin lepoaika, ja työntekijälle, jonka vapaa-aikojen määräytymisessä ei noudateta vuorottelujärjestelmää, olisi annettava ylimääräinen 24 tunnin mittainen viikko-lepo.

Tässä on kyse sopimuksesta, jonka Euroopan alueella toimivat osapuolet ovat aikoinaan tehneet, ja kun tätä nyt on tuotu sitten Suomen lainsäädäntöön, niin meidän iso ongelmamme on se, että meillä tosiasiallisesti sisävesiliikenne on hyvin erilaista kuin sellaisissa maissa, joissa esimerkiksi sisävesillä liikennöidään siten, että ollaan vesillä vuorokausitolkulla ja yövytään pääsääntöisesti siellä laivassa. Suomessa taas, voisi sanoa, lähestulkoon kaikki sisävesiliikenne on toisentyyppistä, ja työntekijät lähtevät sieltä kotiin yöksi tai ainakin täksi lepoajaksi. Siksi tämä säännöstö sopii Suomeen jonkun verran huonosti.

Suomessa sisävesiliikenteessä olevilla aluksilla ei siis yleensä asuta, ja sen vuoksi työaika niissä on kotimaanliikenteen työaikalain mukaan järjestettävä edellä mainitulla tavalla, siis sillä tavalla kuin tuossa aikaisemmin kuvasin. Yleissitovan matkustaja-alusliikenteen työehtosopimuksen mukaan säännöllinen työaika on voitu sijoittaa laista poiketen vuoroihin. Työntekijöiden työpäivät ovat lyhyen kesäsesongin ja vuorotyötä koskevan kotimaanliikenteen työaikalain ylityökaton pohjalta muodostuneet käytännössä hyvin pitkiksi, ja työntekijän ansioista suurin osa koostuu nykyisin ylityökorvauksista.

Kun valiokunta tätä käsitteli, niin asiantuntijakuulemisessa kävi ilmi, että itse asiassa liikevaihdosta matkustaja-aluksilla valtaosa, eräiden tietojen mukaan jopa 70—80 prosent-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2016 vp

tia, syntyy ravintolatoiminnasta eikä itse asiassa tästä liikennetoiminnasta. Tämäkin ehkä kuvaa sitä, että elämme aika poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Valiokunta on jo aikaisemmin, vuonna 2014, ollut sitä mieltä, että tämän direktiivin kansallisessa täytäntöönpanovaiheessa pitää ottaa huomioon sisävesiliikenteemme erityispiirteet ja työehtosopimuskäytännöt. Valiokunta hyväksyy kyllä tämän esityksen, mutta koska tämä ei kovin hyvin sovi suomalaiseen järjestelmään, valiokunta päätti yksimielisesti esittää lausumaehdotusta: "Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa tiiviisti sisävesiliikenteen työaikadirektiivin täytäntöönpanon vaikutuksia ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin yritysten työvoimatarpeiden ja työntekijöiden työajan järjestämisen yhteensovittamiseksi." Ja toivomme todella, että joko neuvottelutulos- taikka sitten lainsäädäntöteitse tällainen ratkaisu tähän tilanteeseen löytyisi.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 197/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.